

تلاشی در مسیر موفقیت

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

 Www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

 [ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۱ شهریور ۱۴۰۱

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	علی ارجمند، حسن اسماعیلی، محمد بحیرایی، رضا پورحسینی، حامد چوقادی، بهرام حلاج، غلامرضا حلی، مهدیس حمزه‌ای، مهرداد خاجی، سجاد داوطلب، امیر زراندوز، علیرضا عبدی، وهاب نادری، حسن نصرتی ناهوک، محمد مهدی محسن‌زاده طبری، مهدی ملارمضانی، سروش موثینی
اقتصاد	نسرین جعفری، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهدی ضیایی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سیدعلیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، حسینعلی موسی‌زاده، رضا نوروزیگی
علوم و فنون ادبی (۲) - سؤال‌های «آشنا»	برگزیده از کتاب آبی پیمان‌های علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی
عربی زبان قرآن	درویشعلی ابراهیمی، روح‌اله اصغری، نوید امساک، ولی برجی، محمد جهان‌بین، حسین رضایی، اسماعیل علی‌پور، کاظم غلامی، ابراهیم غلامی‌نژاد، مجید فاتحی، مرتضی کاظم شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه
عربی زبان قرآن (۳) - سؤال‌های «آشنا»	برگزیده از کتاب آبی پیمان‌های عربی جامع کنکور انسانی
جامعه‌شناسی	آزیتا بیدقی، علیرضا حیدری، فاطمه صفری
فلسفه و منطق	نیما جواهری، محمد رضایی‌بقا، کیمیا طهماسبی، حسن صدری
منطق - سؤال‌های «آشنا»	برگزیده از کتاب آبی پیمان‌های فلسفه و منطق جامع کنکور انسانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، کوثر دستورانی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند
اقتصاد	مهدی ضیایی	سارا شریفی	فاطمه صفری
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری
عربی زبان قرآن	سید محمدعلی مرتضوی، نوید امساک	سید محمدعلی مرتضوی، نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی‌پور سیده محیا مؤمنی
فلسفه و منطق	کیمیا طهماسبی، محمد رضایی‌بقا	کیمیا طهماسبی، محمد رضایی‌بقا	فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، فاطمه صفری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۴»

(معمد بصیرایی)

با توجه به نمودار تابع درجه دوم g به صورت $g(x) = -x^2$ است. تابع f یک تابع خطی است که از نقاط $(0, 2)$ و $(-1, 0)$ می‌گذرد.

$$f(x) = ax + b \xrightarrow{f(0)=2} 0 + b = 2 \Rightarrow b = 2$$

$$\xrightarrow{f(-1)=0} -a + 2 = 0 \Rightarrow a = 2$$

$$\Rightarrow f(x) = 2x + 2$$

$$\Rightarrow (f \times g)(x) = (2x + 2)(-x^2) = -2x^3 - 2x^2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۳)

۲- گزینه «۳»

(معمد بصیرایی)

با توجه به نمودار داریم:

$$f_{\Delta}(\Delta) = \frac{f_{\Delta}(\Delta)}{f_1(\Delta)} = \frac{f_1(\Delta) \times f_{\Psi}(\Delta)}{f_1(\Delta)} = \frac{f_1(\Delta)(f_1(\Delta) - f_{\Psi}(\Delta))}{f_1(\Delta)}$$

$$\xrightarrow{f_1(\Delta) \neq 0} f_1(\Delta) - f_{\Psi}(\Delta) = (3 \times 5 - 1) - (1 + 5) = 8$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۳- گزینه «۳»

(معمد بصیرایی)

با توجه به اعمال جبری بین توابع داریم:

$$(f + g)(3) = f(3) + g(3) = 5 + 1 = 6$$

$$(f - g)(4) = f(4) - g(4) = 3 - 1 = 2$$

$$\Rightarrow \frac{(f + g)(3)}{(f - g)(4)} = \frac{6}{2} = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۳)

۴- گزینه «۴»

(علیرضا عبری)

چون تابع $\frac{f}{g}$ یک تابع با برد $\{2\}$ است، پس تابع ثابت است. یعنی $\frac{f}{g} = 2$

بنابراین $g = \frac{f}{2}$ از طرفی چون $f = \{(1, 5), (3, 8), (2, 6)\}$ است، پس

تابع g به صورت زیر است.

$$\begin{cases} g(1) = \frac{5}{2} \\ g(3) = 4 \Rightarrow (2g(1) + g(3)) \times g(2) \\ g(2) = 3 \end{cases}$$

$$= (2 \times \frac{5}{2} + 4) \times 3 = 9 \times 3 = 27$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۳)

۵- گزینه «۴»

(علیرضا عبری)

با توجه به توابع f و g داریم:

$$\begin{cases} f = \{(1, 2), (3, 5), (4, 1)\} \\ g = \{(3, 4), (1, a), (7, b)\} \end{cases}$$

$$\begin{matrix} (1, 2) \\ (1, a) \end{matrix} \xrightarrow{+} (1, 2+a) \quad \begin{matrix} (3, 5) \\ (3, 4) \end{matrix} \xrightarrow{+} (3, 9)$$

$$f + g = \{(1, 2+a), (3, 9)\}$$

چون $f + g$ ثابت است، پس برد آن تک‌عضوی است و برابر است با ۹ بنابراین:

$$2 + a = 9 \Rightarrow a = 7$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

۶- گزینه «۴»

(علیرضا عبری)

در فرمول نرخ بیکاری داریم:

$$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکاران}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$12 = \frac{\text{جمعیت بیکاران}}{200000} \times 100 \Rightarrow \text{جمعیت بیکاران} = 24000$$

جمعیت شاغلان + جمعیت بیکاران = جمعیت فعال

$$200000 = 24000 + \text{جمعیت شاغلان}$$

$$\text{جمعیت شاغلان} = 200000 - 24000 = 176000$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۷- گزینه «۲»

(معمد بصیرایی)

با توجه به نمودار جعبه‌ای میانه یا همان چارک دوم برابر ۱۰ میلیون تومان است. بنابراین خط فقر برحسب میانه برابر است با:

$$\text{میلیون تومان} = \frac{10}{2} = 5$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۵۷)

۸- گزینه «۱»

(امیر زرائدوز)

ابتدا میانگین درآمد ماهانه افراد را بدست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{6 + 14 + 15 + 12 + 7 + 4 + 8 + 6}{8} = \frac{72}{8} = 9$$

$$\text{میانگین} = \frac{9}{2} = 4.5 = \text{خط فقر}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۵۷)

۹- گزینه «۲»

(امیر زرائدوز)

با توجه به قیمت‌ها داریم:

$$\text{شاخص بهای دو کالا} = \frac{200 \times 10000 + 80 \times 100000}{200 \times 5000 + 80 \times 60000} \times 100$$

$$= \frac{100000 \times (2 + 80)}{100000 \times (1 + 48)} \times 100 = \frac{82}{49} \times 100 = 167$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۱۰- گزینه «۲»

با توجه به فرمول درصد تورم داریم:

$$\text{درصد تورم} = \frac{\text{قیمت قدیم} - \text{قیمت جدید}}{\text{قیمت قدیم}} \times 100 = \frac{100 - 80}{80} \times 100 = 25\%$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

جامع عباسی اثری از شیخ بهایی است، احسن‌التواریخ نوشته حسن بیگ روملو و مجالس‌المؤمنین نیز به قلم قاضی نورالله شوشتری می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

ب) در این دوره با از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران، کاربرد لغات عربی کم شد و از طرفی، حملات تیموریان و ازبکان سبب رواج لغات ترکی و ضعف فارسی گردید.

د) تلمیح در مضمون‌سازی شاعران این دوره نقش فعالی دارد (البته تلمیحات رایج، نه تلمیحات غریب و نادر).

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۱۳- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

در این دوره انحطاط ادبی از دوره تیموری بیشتر شد و استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی رواج بیشتری یافت و در آرایه تلمیح نمودار شد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۱۴- گزینه «۴»

(رضا نوروزیگی)

شاعران سبک هندی، مباحث عرفانی و فلسفی پیشینیان را به شیوه خود بیان می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۱۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

بیت فاقد استعاره است و «ماه و سرو» در مصراع نخست در معنای حقیقی به کار رفته‌اند.

تشبیهات: «تو ماه هستی»، «سروقد»، «تو سرو هستی» و «ماه‌سیما»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیهات: دل به گوی و زلف به چوگان (به صورت مضمّر و پنهان)

گزینه «۲»: استعاره: «جوش غم» و «بنیاد دل» / تشبیهات: «سیلاب

سرشک» و «قصر بنیاد»

گزینه «۴»: تشبیهات: «گنج رخسار» و «زلف چون مار»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۶- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

فاقد استعاره / خاک: مجاز از قبر یا گور

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سر: مجاز از قصد و نیت / ای تیره شب: استعاره و تشخیص

گزینه «۲»: نشیمن حیرت: استعاره از دنیا / فاقد مجاز

گزینه «۴»: آتش نهفته: استعاره از عشق / سینه: مجاز از دل

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۷- گزینه «۳»

(مسینعلی موسی‌زاده)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رنگ‌ها: استعاره از شیوه‌ها / آینه: استعاره از قلب / زنگ‌ها: استعاره از کینه‌ها یا گناهان

گزینه «۲»: لعل: استعاره از لب یا سخن گهربار / ظلمت: استعاره از جهل / سنگ‌ها: استعاره از بلا یا / سنگین‌دلان: کنایه از غیر عاشقان

گزینه «۳»: آینه‌ای یعنی تو آینه هستی، تشبیه است و استعاره ندارد.

گزینه «۴»: جان تشخیص دارد، چون برای آن گریبان فرض کرده است و تشخیص‌ها استعاره هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

۱۸- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

در گزینه «۱»: مجاز: دم مجاز از لحظه؛ استعاره: «دم زدن نای»، استعاره و تشخیص است؛ تشبیه: چو نای.

گزینه «۲»: استعاره ندارد. گزینه «۳»: مجاز و تشبیه ندارد. گزینه «۴»: استعاره ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۹- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

صورت سؤال، به‌زبانی ساده‌تر، از شما می‌خواهد که استعاره مکنیه را مشخص کنید.

در گزینه «۲»، به‌کار بردن فعل «باریدن» برای «قضا»، استعاره مکنیه را به‌وجود آورده است؛ تشبیهی که در نظر شاعر بوده، بدین شکل است: قضا (مشبه) همانند بارانی (مشبه‌به) است که بر مردم می‌بارد. «باران» که مشبه‌به است، حذف شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ماه» استعاره مصرحه از «معشوق» است؛ بنابراین شاعر، معشوق خود را مورد خطاب قرار داده است و این، استعاره مکنیه به‌وجود نمی‌آورد.

گزینه «۳»: فاقد استعاره / تشبیه مضمّر و تفضیلی «معشوق» به «سرو» و «صنوبر» و تشبیه مضمّر و تفضیلی «رخ یار» به «خورشید» در این بیت مشهود است.

گزینه «۴»: «شمع» استعاره مصرحه از معشوق است. / «پروانه‌صفت»: تشبیه

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۷۳)

(کتاب آبی)

۲۵- گزینه «۳»

در این بیت «گل» استعاره مصرحه از محبوب و معشوق است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ای صبح» استعاره و تشخیص

گزینه «۲»: «پای عقل» اضافه استعاری و تشخیص

گزینه «۴»: «پنجه عشق» اضافه استعاری و تشخیص

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۷۳)

(کتاب آبی)

۲۶- گزینه «۳»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سینه افکار» اضافه استعاری و تشخیص است.

گزینه «۲»: «دود» استعاره از آه است.

گزینه «۴»: «زاغ» استعاره از موی سیاه است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۷۳)

(کتاب آبی)

۲۷- گزینه «۱»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «سراب، تشنه‌چشمان را در کمند می‌آورد».

گزینه «۳»: «دل آزرده نشدن سنگ از جواب/ عاجز نبودن کوه در رد جواب

گزینه «۴»: بی‌قراری کردن عشق / اضطراب داشتن پرتو خورشید

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۷۴)

(کتاب آبی)

۲۸- گزینه «۴»

«گرد» استعاره از کدورت و تاریکی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «نرگس خجالت کشد یا سنبل عاشق شود: تشخیص / بادام:

استعاره از چشم

گزینه «۲»: «خطاب قرار دادن نسیم سحر: تشخیص / مه: استعاره از معشوق

گزینه «۳»: «چشم مست خون‌ریز: تشخیص / لعل: استعاره از لب

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۷۳)

(مفسن اصغری)

۲۰- گزینه «۲»

مفهوم مشترک ابیات مرتبط با بیت صورت سؤال: شکوه و ناله شاعر از ستم روزگار

مفهوم بیت گزینه «۲»: در ستایش ممدوح بیان شده است (شاعر به ممدوح خود می‌گوید هر کس در پناه تو باشد، از حوادث روزگار در امان است).

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۸۶)

علوم و فنون ادبی (۲) - سؤال‌های «آشنا»

۲۱- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۰، با تغییر)

این گزینه از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۲۲- گزینه «۴»

(کنکور خارج از کشور ۹۸)

- رشحات عین‌الحیات (علی بن حسین واعظ کاشفی): عرفان

- جامع عباسی (شیخ بهایی): فقه

- عالم‌آرای عباسی (اسکندربیک ترکمان): تاریخ

- مجالس المؤمنین (قاضی نورالله شوشتری): زندگی‌نامه

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۲۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

کاربرد کلمات زبان عامه مانند شیشه، پل، چینی، سفال و .. از ویژگی‌های زبانی سبک هندی است که در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» دیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۲۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

«چشم عقل»: تشخیص - «چاه عشق»: تشبیه - «نرگس»: استعاره از چشم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «یاقوت و مروارید»: استعاره از اشک - لب چون یاقوت و مروارید دندان: تشبیه (بیت تشخیص ندارد).

گزینه «۲»: «پسته»: استعاره از دهان - طوطی روح: تشبیه (بیت تشخیص ندارد).

گزینه «۳»: «نرگس»: استعاره از چشم (بیت تشبیه و تشخیص ندارد).

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۲۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: پندپذیری از دنیا و ناپایداری آن
مفهوم بیت گزینه «۱»: توصیه به تواضع و ارزشمند دانستن آن

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۳۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ازلی بودن عشق و شور و غوغا افکندن عشق
در جهان هستی

مفهوم سایر ابیات:

الف) شاعر به معشوق می گوید که از بس ناز و عشوه می کنی حال تو بر من
معلوم نیست.

ه) کرشمه معشوق باعث روی گردانی عاشق از زهد و تقوا شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفت ۸۶)

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- گزینه «۳»

(آزیتا بیدقی)

- بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی، فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ
هستند.

- این نظریه، عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های
کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کند.

- از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد
می‌شود.

- بزرگترین تهدید برای غرب، فرهنگ اسلام است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفت ۸۶)

۳۲- گزینه «۲»

(آزیتا بیدقی)

چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به اقتصاد محدود نمی‌کند ←
اصطلاح استعمارگر و استعمارزده

جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای
غیرغربی حل می‌کنند ← اصطلاح مرکز و پیرامون

توجه رفتار و عملکرد طرف‌های درگیر دو جنگ جهانی اول و دوم ← در
قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی، سوسیالیستی

رویدادی که به اعتقاد کنت باعث می‌شود که جنگ از زندگی بشر رخت
بربندد ← انقلاب صنعتی.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفت‌های ۸۴، ۸۵، ۸۸ و ۸۹)

۳۳- گزینه «۱»

(آزیتا بیدقی)

الف) اصطلاح کشورهای توسعه‌یافته و عقب‌مانده

ب) مهم‌ترین عامل وقوع دو جنگ جهانی

ج) بحران موشکی کوبا

د) وقوع دو جنگ بزرگ جهانی

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفت‌های ۸۴، ۸۵ و ۸۸)

۳۴- گزینه «۳»

(آزیتا بیدقی)

بررسی عبارت نادرست:

جنگ سرد بین دو بلوک شرق و غرب به همراه جنگ گرم بین مناطق
پیرامونی این دو ادامه یافت.

تقابل شمال و جنوب، جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از
چالش‌های درونی کشورهای غربی، بار دیگر فعال خواهد شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفت‌های ۸۵، ۸۸ و ۸۹)

۳۵- گزینه «۳»

(علیرضا هیدری)

تشریح موارد نادرست:

- نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰م در انگلستان به وجود آمد اما
مهم‌ترین آن‌ها در فاصله بین دو جنگ جهانی، یعنی سال‌های ۱۹۲۹ تا
۱۹۳۳م اتفاق افتاد.

- آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف
جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در
بر می‌گیرد.

- همایش‌های بین‌المللی متعددی درباره بحران زیست‌محیطی برگزار شده
است، که البته نتوانسته‌اند از شتاب بحران بکاهند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفت‌های ۹۲، ۹۳، ۹۵ و ۹۶)

۳۶- گزینه «۱»

(علیرضا هیدری)

بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها
منجر شود.

انسان مدرن با انقلاب صنعتی، تسلط و پیروزی بر طبیعت را به خود نوید
می‌داد ولی از همین منظر، طبیعت نیز نخستین مسائل و مشکلات خود را
نشان داد. بدین ترتیب رابطه متقابل انسان و طبیعت دچار اختلال گردید.

گسترش سریع صنعت و فناوری مدرن، با وجود اینکه توانمندی و آسایش
بیشتری برای بشر فراهم آورده، زبان‌های جبران‌ناپذیری به او و طبیعت،
وارد کرده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفت‌های ۹۳ و ۹۵)

۳۷- گزینه «۱»

(علیرضا میری)

تصویر سمت راست مربوط به دیدگاه توحیدی به طبیعت و تصویر سمت چپ مربوط به دیدگاه انسان مدرن به طبیعت است. عبارتهای اول در گزینههای «۱» و «۴» مربوط به دیدگاههای توحیدی هستند.

عبارتهای دوم گزینههای «۱»، «۲» و «۳» مربوط به دیدگاه انسان مدرن به طبیعت هستند و گزینه «۴» مربوط به دیدگاه اساطیری به طبیعت است. (پایامه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۵)

۳۸- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

در دوران رنسانس، روش معرفتی قرون وسطی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید. جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.

در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

در قرن نوزدهم، جامعه‌شناسان به دنبال آن بودند که درباره حقایقی که پیامبران از طریق وحی درباره جامعه بشری بیان کرده‌اند یا عالمان با استدلال‌های عقلی به آن‌ها رسیده‌اند، با روش حسی و تجربی داوری کنند.

(پایامه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۹)

۳۹- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (با بروز چالش‌های جدید، چالش‌های پیشین نیز همچنان باقی می‌مانند). - درست

گزینه «۲»: نادرست (به تدریج و یکی پس از دیگری آشکار می‌شوند). - نادرست (این چالش‌ها در مواجهه با سایر فرهنگ‌ها به وجود نمی‌آیند).

گزینه «۳»: نادرست (برخی چالش‌ها مربوط به لایه‌های سطحی‌تر و برخی مربوط به لایه‌های عمیق‌تر فرهنگ‌اند). - درست

گزینه «۴»: درست - درست

(پایامه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۸)

۴۰- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، پیامدهای اجتماعی مختلفی داشت؛ از جمله:

برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت.

مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند.

بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید؛ خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی‌شده ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخ‌پوستی، نمونه‌هایی از این معنویت‌های دروغین هستند.

طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عناوین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» یاد کردند. فرهنگ غرب با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.

(پایامه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

عربی زبان قرآن (۲)

۴۱- گزینه «۴»

(اسماعیل علی‌پور)

«هذا کتاب»: این کتابی است که، این است کتابی که (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «أزله»: آن را نازل کردیم، آن را فرو فرستادیم / «مبارک»: با برکت / «فاتبعوه»: از آن پیروی کنید (رد گزینه ۲) / «واتقوا»: تقوا پیشه کنید، پرهیزکار باشید (رد گزینه ۲) / «لعل»: شاید / «ترحمون»: مورد رحمت قرار

گیرید، به شما رحم شود (فعل مجهول) (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۴۲- گزینه «۳»

(ابراهیم غلامی‌نژاد)

«أقرأ»: می‌خوانم (رد گزینه ۱) / «متکاسل»: تنبل (رد گزینه ۱) / «لتصلح»: تا اصلاح شوند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «کان ... یحب»: دوست می‌داشت، دوست داشت (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لم يستطع»: نتوانست (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

فرزند جوانی بود که با دوستان بد هم‌صحبتی می‌کرد، مادرش او را از معاشرت با آنان منع کرد، فرزند خواسته مادر را نپذیرفت و بر هم‌صحبتی با ایشان پافشاری کرد و گفت: ای مادرم من با آنان معاشرت می‌کنم، اما هرگز تحت تأثیر اخلاقشان قرار نمی‌گیرم. مادر تصمیم گرفت که صندوقی سیب حاضر کند در حالی که در آن از قبل، سیب فاسدی بوده است. صندوق در گوشه‌ای از خانه قرار داده شد و چند روز سپری گشت، پس خانواده مشاهده کردند که سیب‌ها همگی فاسدند. مادر گفت: فرزندکم نگاه کن! چگونه سیبی فاسد، همسایگان خود را فاسد کرد. هر کس با بدان معاشرت کند، تحت تأثیر اخلاق آنان قرار می‌گیرد!

۴۳- گزینه ۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)
در گزینه ۲» آمده است: «مادر هرگز به فرزندش اجازه معاشرت با دوستان بد را نداد!» که مطابق متن نادرست است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «: فرزند قبول نکرد که رفتارش را تغییر دهد!
گزینه ۳» «: مادر با درخواست خود، نجات فرزندش را از زیان‌های دوست بد می‌خواست!
گزینه ۴» «: فرزند گمان می‌کرد که او از دوستی با بدان از میان مردم، زیان نخواهد دید!

(درک مطلب)

۴۴- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)
مادر تصمیم گرفت که ...
«فرزند اوقات بیشتری را با خانواده خود بگذراند!» (نادرست)

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «: فرزندش درس مفیدی برای زندگی بیاموزد!
گزینه ۲» «: برای فرزندش، اثرپذیری مردم از دیگران را روشن گرداند!
گزینه ۴» «: فرزند را از رفتارش که باعث خسارت می‌گردد، هشدار دهد!

(درک مطلب)

۴۵- گزینه ۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)
«اسم تفضیل» نادرست است. «شر» در این‌جا معنی تفضیلی ندارد و اسم تفضیل نیست.

(تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۶- گزینه ۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)
«له حرفان زائدان» نادرست است. «أفستت» فعل ماضی از باب افعال است، پس فقط یک حرف زائد دارد.

(تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۷- گزینه ۳»

(نور امسالی)
«مواعظ» اسم نکره‌ای است که جمله «تمنعک» آن را توصیف می‌کند؛ ترجمه: «از او پندهایی شنیدی که تو را از ارتکاب گناهان بازمی‌داشت.»
(انواع هملات)

۴۸- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیروری)
«سوف تواج» فعل مضارعی است که دلالت بر آینده دارد؛ منفی آن هم به صورت «لن تواج» می‌آید.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «: «لا تراجع» به معنای «مراجعه نمی‌کند» است و «لا»ی نفی دارد، نه نهی.

گزینه ۲» «: «أشتری» به معنای «می‌خرم»، فعل مضارع اول شخص مفرد (متکلم وحده) است.

گزینه ۳» «: «يقفز» بعد از اسم نکره آمده است و چون ساختار «ماضی + مضارع» دارد، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

(قواعد فعل)

۴۹- گزینه ۱»

(ولی بریی - ابهر)
ترجمه گزینه ۱» «: هر کس به دنبال موفقیت بگردد، باید راه‌های به‌دست آوردن آن را بیاموزد! حرف «ل» از نوع امر (جازمه) و به معنی «باید» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲» «: «ل» معنی «برای» می‌دهد، بر سر یک اسم وارد شده است و حرف جر است.

گزینه ۳» «: «ل» معنی «برای اینکه، تا اینکه» می‌دهد و امر نیست. (از نوع ناصبه است).

گزینه ۴» «: «ل» معنی «تا، تا اینکه» می‌دهد و امر نیست. (از نوع ناصبه است).

(قواعد فعل)

۵۰- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)
«دانش‌آموزان برخاستند تا این که بیشتر تلاش کنند!» دلالتی بر طلب ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱» «: ساختار «علی + اسم» در ابتدای جمله، معمولاً معنای «بر ... واجب است» می‌دهد و دلالت بر طلب دارد.

گزینه ۲» «: «لِيُحَاوِل» معنای امری برای غایب داشته و دلالت بر طلب دارد.

گزینه ۴» «: «حَاوِلُوا» فعل امر مخاطب است و دلالت بر طلب دارد.

(انواع هملات)

فلسفه یازدهم

۵۱- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

شکسته به نظر رسیدن چوب در آب از خطاهای شناخت حسی است. اما اینکه می‌دانیم این چوب در واقع شکسته نیست ناشی از ابزار عقل است.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۰)

۵۲- گزینه «۲»

(نیما بواهری)

این‌سینا توضیح داد که قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی‌آید. بلکه برعکس، خودش پایه و اساس هر تجربه‌ای است. این قانون، یکی از قواعد اولیه تعقل است که انسان در شناخت هر پدیده‌ای از آن استفاده می‌کند.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۳)

۵۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

دریافت هر دو معرفت شهودی و وحیانی بی‌واسطه است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی حاصل می‌شود. نکته: فهم وحی نیازمند عقل است.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۵۴- گزینه «۱»

(حسن صبری)

عقل عوالم مادی و غیرمادی را بررسی می‌کند، اما این‌گونه نیست که شناخت‌های این عوالم تماماً ذیل شناخت عقلی قرار داده شوند.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۵۵- گزینه «۱»

(حسن صبری)

گرچه گاهی در شناخت حسی خطا رخ می‌دهد، اما این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم. یکی از نشانه‌های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزهاست.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۵۶- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

پروتاگوراس که طرز تلقی سوفسطائیان را داشت، می‌گفت حقیقت همان چیزی است که حواس هر کس به آن گواهی می‌دهد؛ بنابراین حقیقت امری یکسان نیست و نسبت به هر کسی می‌تواند متفاوت باشد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۰)

۵۷- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسی)

هراکلیتوس شناخت حسی را معتبر می‌دانست و به همین دلیل وجود حرکت را در عالم قبول داشت؛ چون حرکت قابل مشاهده حسی است.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۵۹)

۵۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ابن‌سینا در کنار حس و عقل، شناخت وحیانی را هم دارای اعتبار خاص می‌دانست و آن را یکی از راه‌های شناخت می‌دانست که اختصاص به پیامبران دارد. او نیم‌نگاهی هم به شناخت شهودی داشت اما آن را در تبیین فلسفی خود وارد نمی‌کرد. او در یکی از کتاب‌های خود، به طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می‌دهد اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سخنی نمی‌گوید.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۱)

۵۹- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

ملاصدرا توانست یک دستگاه منسجم فلسفی بنا کند که در عین حال که کاملاً هویت فلسفی دارد و بر استدلال و منطق استوار است، از شهود و اشراق نیز بهره‌مند است. او همچنین پیوند مستحکمی میان فلسفه و معرفت وحیانی برقرار کرد و اثبات کرد که تضاد و تناقضی میان داده‌های مستدل و یقینی عقل و معارف وحیانی وجود ندارد و بالعکس عقل و وحی تأییدکننده یکدیگرند.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۲)

۶۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان مفاهیمی مثل زمان، مکان و علیت را نزد خود دارد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۵)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۳»

(فرهار علی‌نژاد)

انسان‌ها می‌کوشند با استفاده از روش‌های درست، مسائل را حل کنند؛ در نتیجه، مسئله به جای تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود.

درگیری کامل با موضوع هنگام حل مسئله و آگاهی کامل به آنچه انجام می‌شود، ذیل ویژگی تحت کنترل بودن جریان حل مسئله مطرح می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

۶۲- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

- وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود.

- بسیاری از مردم از واژه مسئله تصور مثبتی ندارند، زیرا راه‌حل آن را نمی‌دانند.

- افرادی که مدام در حالت فشار روانی قرار دارند، روش‌های کارآمد حل مسئله را نمی‌دانند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۵، ۱۱۶ و ۱۳۱)

۶۳- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

بررسی قبل و بعد از روش جدید ← ارزیابی راه‌حل

جست‌وجو برای راه‌حل جدید ← انتخاب راه‌حل جایگزین

استفاده از روش‌های اجرای کار ← به‌کارگیری راه‌حل مناسب

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۶۴- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست و اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۶۵- گزینه «۱»

(مهری باهدری)

تفاوت دو روش حل مسئله «خرد کردن» و «کاهش تفاوت شرایط موجود با شرایط مطلوب» در آن است که در روش خرد کردن، هدف کلی به چند بخش تقسیم می‌شود و محقق شدن هر بخش از مسئله، در واقع محقق شدن بخشی از هدف کلی است؛ اما در روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با مطلوب، کل مسئله زمانی محقق می‌شود که تمام بخش‌های مسئله محقق شود. خانواده زهرا در میانه راه صاحب بخشی از لوازم خانگی مورد نیاز هستند، اما خانواده حسین در میانه راه مالک بخشی از خانه نیستند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷)

۶۶- گزینه «۴»

(فرهار علی‌نژاد)

آزمایش مذکور برای سنجش میزان خطر (ریسک) در تصمیم‌گیری طراحی شده است. نکته مهم این است که شخص قمارباز، ولع زیادی به کسب پاداش بیشتر دارد و در نتیجه، عامل «خطر از دست دادن» تأثیر کمتری روی نحوه عمل او می‌گذارد. در واقع، قماربازی که رفتارش به مرحله بیماری رسیده باشد، برای کسب پاداش کمی بیشتر، ممکن است تصمیم پرخطر بگیرد و تمام پاداش‌های قبلی را بپازد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

۶۷- گزینه «۱»

(موسا عفتی)

در سبک احساسی، ملاک تصمیم‌گیری، عواطف و هیجانات زودگذر است. احساسی عمل کردن می‌تواند پیامدهای ناگوار داشته باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۴)

۶۸- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

- تصمیم‌گیری با عجله و به صورت ناگهانی ← تکانشی

- تصمیم به‌خاطر انتخاب دیگران و پیروی از آن‌ها ← وابسته

- مردد بودن در تصمیم‌گیری ← اجتنابی

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۴۷)

۶۹- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

- تصمیم‌گیری تکانشی به‌طور ناگهانی انجام می‌شود و پشتوانه منطقی ندارد.

- تصمیم‌گیری‌ها براساس تعداد اولویت، به ساده و پیچیده تقسیم می‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: احساسی

گزینه «۲»: وابسته

گزینه «۳»: اجتنابی

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۳)

۷۰- گزینه «۲»

(مهری باهدری)

هنگامی که فرد، تنها به اطلاعات منتهی به تأیید نظر خود توجه کند، دچار مانع «سوگیری تأیید» شده است و هنگامی که فرد به قضاوت و تصمیم‌گیری خود (فرد منتخب سیاسی) اعتماد بیش از حد داشته باشد، دچار مانع «اعتماد افراطی» شده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۹)

ریاضی و آمار (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(معمد بگیری)

موارد (الف) و (پ) درست هستند.

در مورد (ب) مقدار آماره از نمونه‌ای دیگر می‌تواند تغییر کند.

در مورد (ت) حتی یک روش آماری مناسب نمی‌تواند دقیق‌تر و صحیح‌تر از داده‌ها و حقایق اصلی باشد.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۳)

۷۲- گزینه «۲»

(معمد بگیری)

رتبه دانش‌آموزان یک کلاس در کنکور سراسری یک متغیر کیفی با مقیاس ترتیبی است.

سایر گزینه‌ها درست هستند.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

۷۳- گزینه «۴»

(معمد بگیری)

در موضوع وزن هندوانه‌های یک زمین کشاورزی با حضور در زمین اندازه‌گیری نمونه محصولات به روش مشاهده داده‌ها را جمع‌آوری می‌کنیم.

در موضوع تعداد بهبود یافتگان کرونا در کشورهای آسیایی از دادگان‌ها (اطلاعات ثبتی) استفاده می‌کنیم.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۷۴- گزینه «۲»

(بهرام جلاج)

برای مقایسه، ابتدا میانگین نمره‌ها را حساب می‌کنیم. در صورتی که نمره‌ها برابر باشند شخصی مناسب‌تر است که نمراتش واریانس کمتری داشته باشد.

$$\bar{x}_A = \frac{19+20+20+10+11}{5} = 16,$$

$$\Rightarrow \sigma_A^2 = \frac{3^2 + 4^2 + 4^2 + (-6)^2 + (-5)^2}{5} = \frac{102}{5}$$

$$\bar{x}_B = \frac{16+15+17+12+20}{5} = 16$$

$$\Rightarrow \sigma_B^2 = \frac{0^2 + (-1)^2 + 1^2 + (-4)^2 + 4^2}{5} = \frac{34}{5}$$

شخص B مناسب‌تر است. $\sigma_B^2 < \sigma_A^2$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۷۵- گزینه «۴»

(رضا پورحسینی)

با توجه به فرمول میانگین داریم:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_{10}}{10} = 12$$

$$\Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_{10} = 120$$

$$\bar{x}' = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_{10} + 8 + 16}{12} = \frac{120 + 24}{12}$$

$$= \frac{144}{12} = 12$$

$$\bar{x}' - \bar{x} = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۷۶- گزینه «۲»

(معمد مهری مفسن؛ زاده طبری)

چون واریانس صفر است، داده‌ها با هم برابرند:

$$a = b = c = \dots = 10$$

$$\Rightarrow a + b = 20, c + d = 20, e + f = 20$$

بنابراین میانگین داده‌های موردنظر برابر ۲۰ است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۷۷- گزینه «۱»

(حسن نصرتی تاهوک)

با توجه به فرمول واریانس داریم:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{10} - \bar{x})^2}{10}$$

$$= \frac{x_1^2 + \bar{x}^2 - 2x_1\bar{x} + x_2^2 + \bar{x}^2 - 2x_2\bar{x} + \dots + x_{10}^2 + \bar{x}^2 - 2x_{10}\bar{x}}{10}$$

$$= \frac{x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 + \dots + x_{10}^2 + 10\bar{x}^2 - 2\bar{x}(x_1 + x_2 + \dots + x_{10})}{10}$$

$$= \frac{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{10}^2}{10} + \bar{x}^2 - 2\bar{x}^2 = \frac{200}{10} - \left(\frac{40}{10}\right)^2 = 20 - 16 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

۷۸- گزینه «۲»

(حسن نصرتی تاهوک)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

۳۵ و ۳۷ و ۴۱ و ۴۷ و ۵۴ و ۵۶ و ۵۷ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۶

تعداد داده‌ها ده تا و زوج است. بنابراین:

$$\text{میانگین} = \frac{54 + 56}{2} = 55$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه ۸۵ تا ۸۸)

۷۹- گزینه «۴»

(سروش موئینی)

مقادیر شاخص‌های مرکزی با تغییر داده‌ها عوض می‌شوند اما اختلاف آن‌ها یعنی دامنه تغییرات (R) و اختلاف چارک سوم و اول ($Q_3 - Q_1$) و

اختلاف چارک اول و دوم تغییر نمی‌کند.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۸)

۸۰- گزینه «۴»

(غلامرضا علی)

داده‌ها عبارت‌اند از:

$$A = \{5, 9, 13, 17, 21\} \Rightarrow \bar{x} = 13$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{64 + 16 + 0 + 16 + 64}{5} = \frac{160}{5} = 32$$

$$\Rightarrow \sigma = 4\sqrt{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

اقتصاد

۸۱- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در نیمه اول حکومت صفویه، علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت.

گزینه «۲»: در دوران قاجار از دست دادن بخش‌های مهمی از سرزمین و منابع ایران، هزینه‌های شکست در جنگ، عهدنامه‌های ننگین و مبالغه‌آمیزه‌های گزاف آن‌ها، بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، سیاست‌های رکودی و انقباضی، نبودن برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی، سیل ورود کالاهای خارجی، آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

گزینه «۴»: در دوره پهلوی، دولت حضوری گسترده در عرصه اقتصاد کشور داشت و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند و شکل جدیدتری به خود بگیرد؛ در عین حال، نظام نوینی در مالیات ستانی و بودجه بندی کشور پدید آمد و برخی شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی بهبود یافت.

(اقتصاد، مقاومت‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

۸۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

در دوران صفویه، ایران از کانون تحولات به دور بود و حاکمان وقت تصور درستی از موقعیت جهان و وظایف خطیر تاریخی خود نداشتند؛ بدین جهت نتوانستند با انتخاب روش درست و بهره‌برداری از اوضاع خاص آن زمان، جریان توسعه و نوسازی را آغاز کنند.

در دوران قاجار، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها از دست داد.

ویژگی عمده دوره پهلوی، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

(اقتصاد، مقاومت‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

۸۳- گزینه «۴»

(فاطمه میاتی)

برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی، اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی، ضروری است.

(اقتصاد، مقاوم‌سازی اقتصاد، صفحه ۱۱۱)

۸۴- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

الف) افزایش ظرفیت تولید ناشی از سرمایه‌گذاری بیشتر یا به‌کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، مثالی برای «رشد» است. زیرا این واژه، به‌معنای افزایش تولید «است» بنابراین، یک مفهومی «کمی» است.

ب) رشد اقتصادی (افزایش ظرفیت‌های تولیدی کشور) این امکان را می‌دهد تا منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست (بالا) و خارج جابه‌جا شود.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

۸۵- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

الف) خرید و فروش کالاهای دست دوم از جمله خودرو، مبلمان یا خانه در محاسبات لحاظ نمی‌شوند. این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده‌اند، به حساب آمده‌اند.

ب) کارهایی که در خانه انجام می‌گیرد یا خدماتی که در خیریه‌ها به‌صورت داوطلبانه ارائه می‌شود و پولی برای آنها رد و بدل نمی‌گردد، اگرچه دارای ارزش بالایی هستند، اما در محاسبات تولید ناخالص داخلی غایب‌اند!

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۲۰)

۸۶- گزینه «۳»

(نسرین یعفری)

الف)

$$2020 \text{ سال داخلی اسمی} = (160 \times 300) + (100 \times 420)$$

$$= 90,000 \text{ دلار}$$

$$2021 \text{ سال واقعی داخلی} = (300 \times 180) + (420 \times 120)$$

$$= 104,400 \text{ دلار}$$

ب)

$$2021 \text{ سال داخلی اسمی} = (400 \times 180) + (500 \times 120)$$

$$= 132,000 \text{ دلار}$$

= میزان افزایش قیمت (تورم) در سال مورد نظر

تولید کل به قیمت ثابت در همان سال - تولید کل به قیمت جاری در همان سال

= میزان افزایش قیمت (تورم) در سال ۲۰۲۱

$$\text{دلار } 27,600 = 104,400 - 132,000$$

پ)

= نرخ رشد تولید

$\times 100$ تولید ناخالص داخلی سال قبل - تولید ناخالص داخلی سال جاری

تولید ناخالص داخلی سال قبل

نرخ رشد تولید اسمی در سال ۲۰۲۱ نسبت به سال پایه

$$\text{درصد } 46 / 66 = \frac{132,000 - 90,000}{90,000} \times 100$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۸۷- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

میلیارد ریال $9 = \frac{3}{5} \times 15$ = ارزش خدمات ارائه شده

= تولید ناخالص داخلی

+ ارزش مواد غذایی + ارزش پوشاک + ارزش ماشین آلات
ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده

میلیارد ریال $174 = 15 + 9 + 150$ = تولید ناخالص داخلی

$\frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} =$ تولید ناخالص داخلی سرانه

ریال $2,900 = \frac{174,000}{60}$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۸۸- گزینه «۴»

(مهردی ضیائی)

الف) سهم «بسیست درصد بالا» برابر است با مجموع سهم دهک‌های دهم و نهم:

درصد $42 = 25 + 17$

سهم «بسیست درصد پایین» برابر است با مجموع سهم دهک‌های اول و دوم:

درصد $6 = 2 + 4$

$\frac{42}{6} = 7 =$ $\frac{\text{بسیست درصد بالا}}{\text{بسیست درصد پایین}}$

ب) سه دهک پردرآمد جامعه (دهک‌های هشتم، نهم و دهم) ۵۷ درصد از درآمد ملی ($57 = 15 + 17 + 25$) و چهار دهک کم‌درآمد جامعه (دهک‌های اول، دوم، سوم و چهارم) ۱۷ درصد از درآمد ملی ($17 = 2 + 4 + 5 + 6$) را در اختیار دارند.

ج) شاخص دهک‌ها برای این جامعه برابر است با:

$\frac{25}{2} = \frac{12.5}{1} =$ $\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}}$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

۸۹- گزینه «۲»

(نسرین جعفری)

الف: ۸۲ / ۳ سال

ب: ۱۲ / ۶ سال

پ: ۶۸ / ۰۵۹ دلار

ت: ۴

ث: ۰ / ۷۹۷

ج: ۱۸ / ۱۶۶ دلار

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه ۱۲۵)

۹۰- گزینه «۲»

(فاطمه عیاتی)

هر چند شاخص‌های توسعه انسانی در کنار شاخص‌های رشد تولید، تصویر مناسبی از پیشرفت یک کشور ارائه می‌کند، اما به دلایل زیر، این تصویر از پیشرفت، کامل نیست:

- شاخص‌های دیگری مانند: مبارزه با فساد، بهبود فضای کسب و کار، رشد علم و فناوری، موضوعات محیط زیستی و پیشرفت‌های فرهنگی و معنوی در ارزیابی از پیشرفت، در نظر گرفته نمی‌شود.

- تفاوت‌های بومی، محلی، تاریخی و فرهنگی کشورها در تعیین شاخص‌های پیشرفت دخالتی ندارد.

- تنوع ارزش‌ها، آداب و رسوم در شاخص‌های پیشرفت یک کشور خود را نشان نمی‌دهد.

- اهمیت عدالت اقتصادی و اجتماعی برای کشورهای مختلف (مثلاً کشور ما با کشورهای سرمایه‌داری غربی) یکسان نیست.

- رشد و توسعه بخشی از پیشرفت کشور ماست، اما همه آن نیست.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷)

علوم و فنون ادبی (۱)

۹۱- گزینه «۴»

(سینعلی موسی‌زاده)

موارد «ب» و «د» از پدیده‌های عمده‌ای است که در قرن‌های سوم تا پنجم برای زبان فارسی رخ دادند، اما در سؤال، عوامل پیشرفت و گسترش زبان فارسی در این قرن‌ها خواسته شده است که عبارات «الف، ج و ه» می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۸۰)

۹۲- گزینه «۲»

(سینعلی موسی‌زاده)

خاقانی و نظامی از شاعران خطه آذربایجان بودند؛ از شاعران عراق عجم (همدان، اصفهان، ری و...) می‌توان به جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۹۳- گزینه «۱»

(مجتبی فرهادی)

معشوق در سبک خراسانی عمدتاً زمینی و در سبک عراقی آسمانی است؛ در گزینه «۱» معشوق مربوط به سبک عراقی و در سایر گزینه‌ها مربوط به سبک خراسانی است. شاعر در بیت گزینه «۱» زیبایی تمام کائنات و ماه و خورشید را از زیبایی یار می‌داند. در گزینه‌های «۲ تا ۴»، زیبایی‌های ظاهری معشوق مورد توجه است و بنابراین، معشوق زمینی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۵)

۹۴- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

مفاخره، به معنی خودستایی، از ویژگی‌های اشعار سبک عراقی است که شاعران با کاربرد آن به ستایش از سخنوری خود و نازیدن به دیگر ویژگی‌های خود می‌پرداختند. در ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، شاعران حلاوت سخن خود را برجسته می‌سازند و بدان می‌بالند. بیت گزینه «۲» دربارهٔ عبرت‌گیری است و نه مفاخره.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۵)

۹۵- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

بیت گزینه «۴» در وصف باران است و زبان ساده آن بیشتر منطبق با سبک خراسانی است. ضمن اینکه واژه «بنگار» به معنای «منقوش» هم از واژه‌های کهن است که بیشتر در سبک خراسانی دیده می‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اصطلاحات عرفانی (شطح و طامات، خرقة، صوفی و خرابات)

گزینه «۲»: بدبینی نسبت به دنیا و بریدن از آن و لحن اندرزی

گزینه «۳»: معشوق والامقام و آسمانی که شاعر در برابر او خود را با خاک یکسان می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۲، ۸۴ و ۸۵)

۹۶- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

عبارت گزینه «۳» استفاده بیشتری از آرایه‌های ادبی و لغات عربی دارد و بنابراین، به ویژگی‌های نثر فنی نزدیک‌تر است. در سه گزینه دیگر، آرایهٔ بارز سجع است و از لغات عربی در حد متعادل استفاده شده است؛ بنابراین، این عبارات به ویژگی‌های نثر موزون نزدیک‌ترند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۹۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

عنصری، رودکی و فرخی از شاعرانی بودند که در قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم مورد توجه حاکمان وقت بودند. با توجه به مضمون ابیات که دوری از دربار و پرهیز از مدح امیران و شاهان را تداعی می‌کند، می‌توان گفت اندیشه‌های ناصر خسرو با این ابیات همخوان است. او به سبب اعتقادات خاص دینی از دربارها کناره می‌گرفت. (ابیات مذکور از اشعار ناصر خسرو انتخاب شده‌اند.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۹۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در بیت گزینه «۳» شاعر به بلندمرتگی و بخشندگی و سخاوت ممدوح (پادشاه) پرداخته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: متناسب با مفهوم عبارت «ای کریمی که بخشندهٔ عطایی»

گزینه «۲»: متناسب با مفهوم عبارت «ای صمدی که از ادراک خلق جدایی»

گزینه «۴»: متناسب با مفهوم عبارت «ای حکیمی که پوشندهٔ خطایی»

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۸۳)

۹۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

مفهوم بیت گزینه «۳» اهمیت دانش است که از مفاهیم رایج در سبک عراقی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیان فراق و غم که نشان از درون‌گرایی دارد.

گزینه «۲»: تقابل عقل و عشق و بیان عشق آسمانی که به عقل برتری دارد.

گزینه «۴»: مفاخرهٔ حافظ به غزل خود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مفهومی، صفحه ۸۵)

۱۰۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در بیت چهارم از ابیات صورت سؤال مفهوم مبارزه با زهد و صلاح دیده می‌شود که مخالف مفهوم زهدستایی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مفهومی، صفحه ۸۵)

جامعه‌شناسی (۱)

۱۰۱- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطهٔ آن‌ها با زمین بستگی داشت. برخی ارباب و گروهی رعیت بودند. در این جوامع، طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آن‌ها به طبقهٔ سوم یاد می‌شد که شامل صراف، بنا، کفاش و ... بود. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود؛ ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد. این طبقه همان طبقهٔ متوسط بود که جهت کسب اعتبار برای خودش، به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداخت و با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها را بی‌اعتبار ساخت؛ زیرا خود را تولیدکننده و مفید، و اشراف را مصرف‌کننده و سربار جامعه، معرفی می‌کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۸۴)

۱۰۲- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

مسدود بودن راه ارتقا و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند.

مدیر شدن فرزند یک کارمند، اشاره به تحرک اجتماعی بین نسلی (یک فرد نسبت به والدینش) دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۲، ۸۴، ۸۵ و ۸۷)

۱۰۳- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است. هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۰۴- گزینه «۲»

(علیرضا هیدری)

در هر جهان اجتماعی به هر شکلی از آموزش، مدرسه نمی‌گویند، بلکه تنها شکلی از زندگی که براساس عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای نهاد تعلیم و تربیت باشد، پذیرفته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۱۰۵- گزینه «۴»

(علیرضا هیدری)

تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. به عبارت دیگر ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۹۱)

۱۰۶- گزینه «۳»

(علیرضا هیدری)

مرگ یک جهان اجتماعی (معلول) هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند. (علت)

جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند (علت)، به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد (علت)، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد (علت)؛ نشاط زندگی را از دست می‌دهد (معلول) و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود (معلول).

کاستی و خلأ معنوی (علت)، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند (معلول) و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند.

(معلول)

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۹۳)

۱۰۷- گزینه «۲»

(آزیتا بیدری)

جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند، در صورتی که به مرور زمان به عقاید و آرمان‌های خود پشت نکند، تحولات هویتی می‌یابد و اگر عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی دیگر را قبول نکند، به جهان اجتماعی مقابل، ملحق می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۹۷)

۱۰۸- گزینه «۱»

(آزیتا بیدری)

علت خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی در برابر غرب ← مرعوب شدن در مقابل قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب

علت انتقال تعامل فرهنگی از سطح نمادها و هنجارها به عمق عقاید و ارزش‌ها ← رسانه‌ها و فضای مجازی با عبور از مرزهای جغرافیایی و سیاسی و فرهنگی

علت هویت حقیقی جهان اجتماعی ← واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی مطابق حق باشد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۷، ۹۹ و ۱۰۱)

۱۰۹- گزینه «۲»

(آزیتا بیدری)

انسان را با حقیقت خود و جهان هستی آشنا می‌کند ← جهان اجتماعی توحیدی (الف)

فرهنگ یونان و روم ← جهان اسلام صرفاً عناصر عقلی را اخذ کرد ← (ب)
جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی ← پس از روبرویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی از لایه‌های آن، بدون این‌که به جهان اسلام بپیوندد، تحولات هویتی پیدا کرد (ج)

نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و آن را رها کند ← جهان خودباخته (د)

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۱۱۰- گزینه «۴»

(آزیتا بیدری)

جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند ← تصویری که از انسان ارائه می‌شود، سرایی از حقیقت است.

جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برد ← از خودبیگانگی تاریخی

فراموشی خداوند در دیدگاه قرآن کریم ← فراموشی انسان از خود

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۱)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۱۱- گزینه «۲»

(روح اله اصغری)

«عَرَفَ»: شناخت، پی بُرد (رد گزینه ۱) / «الإنسان القديم»: انسان باستانی، انسان قدیم (رد گزینه ۴) / «خواصّ النفط الطّیّبة»: خواص پزشکی نفت (رد سایر گزینه‌ها) / «كِدَوَاءٍ»: به عنوان دارویی (رد گزینه ۱) / «الأمراض الجلديّة»: بیماری‌های پوستی (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۴»

(کاظم غلامی)

«بتصدیر»: با صادر کردن (رد گزینه ۱) / «الصناعات الیّدویّة»: صنایع دستی (رد گزینه ۲) / «یَمکن»: امکان دارد (رد گزینه ۲) / «أَنْ نُوصِلَ»: که برسانیم (رد سایر گزینه‌ها) / «نَعْرِفَ»: بشناسانیم (حرف «أَنْ» در ترجمه این فعل هم تأثیر می‌گذارد چون با «و» به «أَنْ نُوصِلَ» وابسته است.) (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«تُعْتَبِرُ»: به شمار می‌آید، به شمار آورده می‌شود (مضارع مجهول است) (رد گزینه ۳) / «واحدة من أكبر و أنجح»: یکی از بزرگ‌ترین و موفق‌ترین (رد سایر گزینه‌ها) / «فَصَدْرِي»: (جمع مذكر سالم: در اصل «مصدرین» بوده و حذف نون به خاطر مضاف شدن آن است) «صادرکنندگان» (رد گزینه ۴) / «عبر خطوط الأنابیب»: از راه خطوط لوله‌ها.

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۴»

(مهیر فاطمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «پس همه ترسیدند!»
گزینه «۲»: «تجاربُ کثیرة»: نکره است و ترجمه صحیح آن: (تجربه‌های بسیاری) است!
گزینه «۳»: «تُصْنَعُ» فعل مجهول است، ترجمه صحیح آن: «ساخته می‌شود»

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۱»

(ابراهیم غلامی نژاد)

تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: فعل مجهول نیامده و اشتباه است. «المصافی» و «الموانئ» جابه‌جا آمده‌اند.

گزینه «۳»: فعل ماضی آمده و «المطاط» (پلاستیک) نادرست است.

گزینه «۴»: «المصفی» به صورت جمع باید بیاید.

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۴»

(الله مسیح فواه)

ترجمه آیه: «او شما را از زمین به وجود آورد و از شما خواست که در آن آبادانی کنید». این مفهوم از عبارت گزینه «۴» به دست نمی‌آید: «بندگان در کره زمین طلب آبادانی کردند».

(مفهوم)

۱۱۷- گزینه «۴»

(ابراهیم غلامی نژاد)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «يُفْتَحُ» و «يَعْلَقُ» اشتباه می‌باشد و باید به صورت مجهول با ضمه بیایند. «يُفْتَحُ، يُعْلَقُ» صحیح است؛ همچنین «النَّقْطُ» اشتباه است.
گزینه «۲»: «يُصَدَّرُ» معلوم می‌باشد در صورتی که باید مجهول بیاید. «يُصَدَّرُ» صحیح است. همچنین «الصَّنَاعِيَّةُ» صحیح است.
گزینه «۳»: «مُؤَدَّبِينَ» ← «مُؤَدَّبِينَ» (اسم مفعول)

(فبیط حرکات)

۱۱۸- گزینه «۴»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«طالبا»: دو دانش‌آموز؛ اسم مثنی و مبتدا و مرفوع به حرف (ا) است که در اصل «طالبان» بوده و حذف نون به خاطر مضاف بودن است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل «يُجَذَّبُ» مجهول می‌باشد و پس از آن نایب فاعل، مرفوع به حرف (و) می‌باشد (السَّائِحُونَ)
گزینه «۲»: فعل «تُحَدَّرُ» معلوم است و «الْمُؤَاظِنُونَ» مفعول است که باید با حرف (ی) منصوب شود (المُؤَاظِنِينَ)، این تابلوها به موطنان هشدار می‌دهد.

گزینه «۳»: «الآخرین» فاعل برای فعل «يَأْكُلُ» است و باید با حرف (و) مرفوع شود (الآخرُونَ)، تا دیگران از میوه آن بخورند.

(قواعد اسم)

۱۱۹- گزینه «۴»

(ولی برهیی)

سؤال خواسته است که خبری را پیدا کنیم که فاعل آن حذف شده باشد؛ یعنی فعل مجهول، خبر واقع شود. در گزینه «۴» ضمیر «هما» مبتدا است و فعل «وُضِعَا» که ماضی مجهول است خبر واقع شده است. در گزینه «۱» «تَنْبَعُ» خبر و فعل معلوم است. در گزینه «۲» «تَعَوَّضُ» خبر و مضارع معلوم است. در گزینه «۳»، «ذُكِرَ» ماضی مجهول است اما؛ خبر نیست و جمله وصفیه می‌باشد. در این عبارت، «مَلِكُ» خبر است.

(انواع جملات)

۱۲۰- گزینه «۳»

(ولی برهیی)

در گزینه «۱» با توجه به معنی، امرنا ماضی مجهول است. در گزینه «۲» «تُنْقَلُ» با توجه به معنی، مضارع مجهول است. در گزینه «۳» «يُسَاعِدُ» مضارع معلوم است و بعد از آن مفعول نیز به کار رفته است و فاعل آن نیز ضمیر مستتر «هو» می‌باشد. در گزینه «۴» نیز «يَحْتَرَمُنَ» مضارع مجهول است.

ترجمه عبارت‌ها:

گزینه «۱»: به انجام همه تکالیف خود در روز جمعه امر شدیم.
گزینه «۲»: این‌ها فراورده‌هایی هستند که از طریق نفتکش‌ها از پالایشگاه‌ها به ایستگاه‌های سوخت منتقل می‌شوند.
گزینه «۳»: همانا او حیوان باهوشی است که انسان را برای کشف حقیقت یاری می‌کند.
گزینه «۴»: معلمان مدرسه ما همواره در میان دانش‌آموزان نیکوکار مورد احترام واقع می‌شوند.

(قواعد فعل)

منطق

۱۲۱- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسبی)
در سایر گزینه‌ها جای مقدم و تالی عوض شده و تالی در ابتدا و مقدم در ادامه قرار گرفته است. اما در این گزینه اول مقدم و سپس تالی ذکر شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: غافل مباش (تالی) ار عاقلی (مقدم) / دریاب (تالی) اگر صاحب‌دلی (مقدم)
گزینه «۳»: توانا بود (تالی) هر که دانا بود (مقدم)
گزینه «۴»: بپای (تالی) اگر هوشیاری (مقدم)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۶)

۱۲۲- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسبی)
قضیه شرطی متصل: قضیه‌ای است که در آن به پیوستگی و اتصال یا عدم پیوستگی و اتصال دو نسبت حکم شده است. (قسمت الف)

قضیه منفصل غیرقابل جمع در صدق: قضیه‌ای است که محال است هر دو طرف آن درست باشد، اما می‌تواند هر دو طرف آن غلط باشد و یا یک طرف درست و طرف دیگر غلط باشد. (قسمت ب)

قضیه منفصل حقیقی: قضیه‌ای است که در آن، هم درست بودن دو طرف قضیه محال است و هم غلط بودن آن‌ها. (قسمت ج)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵، ۸۷ و ۸۸)

۱۲۳- گزینه «۳»

(حسن صدری)
در هر دو، درست بودن دو طرف قضیه محال است؛ در نتیجه از صدق یک طرف، کذب طرف دیگر نتیجه می‌شود.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

۱۲۴- گزینه «۳»

(حسن صدری)
قضایای مذکور در سایر گزینه‌ها شرطی منفصل مانع‌الجمع هستند؛ در حالی که قضیه گزینه «۳» منفصل حقیقی می‌باشد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

۱۲۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی)
در قیاس استثنایی اتصالی از دو حالت وضع مقدم و رفع تالی می‌توان نتیجه یقینی گرفت.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۲۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی)
استدلال «هر انسانی که تلاش کند، موفق می‌شود» ← «علی چون موفق است، پس تلاش کرده است» از وضع تالی، وضع مقدم نتیجه گرفته شده است که یک مغالطه است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۱)

۱۲۷- گزینه «۴»

(حسن صدری)
چون وضع مقدم و معتبر است.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رفع مقدم - نامعتبر

گزینه «۲»: رفع مقدم - نامعتبر

گزینه «۳»: وضع تالی - نامعتبر

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۲۸- گزینه «۴»

(نیمه بواهری)
قضیه ذکرشده در صورت سؤال شرطی منفصل مانع‌الجمع (غیر قابل جمع در صدق) است. یعنی یک موجود نمی‌تواند هم انسان و هم غیرحیوان باشد. پس بین انسان و غیرحیوان رابطه تباین برقرار است و گرنه می‌توانستیم حالت جمع این دو را فرض کنیم. پس نمی‌توان گفت «بعضی انسان‌ها غیرحیوان هستند» و «بعضی غیرحیوان‌ها انسان هستند» (رد گزینه‌های ۲ و ۳). اما موجود می‌تواند نه انسان باشد و نه غیر حیوان (یعنی حیوان باشد)؛ مثلاً اسب، گربه و ... باشد. پس نمی‌توان گفت «هیچ غیرانسانی حیوان نیست» چون اسب هم غیرانسان است اما حیوان است (رد گزینه ۱). می‌توان گفت بعضی انسان‌ها غیرحیوان نیستند.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۱۲۹- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسبی)
قیاس استثنایی، قیاسی است که نتیجه استدلال یا نقیض نتیجه در یکی از دو مقدمه آمده باشد. ذکر قید «ضرورتاً» در گزینه «۴» باعث نادرستی این گزینه شده است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

۱۳۰- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسبی)
در این استدلال از وضع تالی (چهار ضلعی بودن)، وضع مقدم (این که دوزنقه مربع است) نتیجه گرفته شده است که مغالطه وضع تالی نام دارد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۱)

منطق - سؤال های «آشنا»

۱۳۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

خدا را دانی (تالی) از خود را بدانی (مقدم)

تشریح سایر گزینهها:

گزینه «۱»: اگر روم ز پی اش (مقدم) فتنهها برانگیزد (تالی) - و از طلب بنشینم (مقدم) به کینه برخیزد (تالی)

گزینه «۲»: حرف «ور» در این گزینه به معنی حتی اگر یا با وجود اینکه است و ادات شرط محسوب نمی شود؛ بنابراین قضیه از نوع شرطی نیست.

گزینه «۴»: حرف «گر» در این گزینه به معنی «یا» است و ادات شرط محسوب نمی شود؛ بنابراین قضیه از نوع شرطی نیست.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۶)

۱۳۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

قضیه (الف)، منفصل مانعةالجمع است، زیرا پیراهن من می تواند نه سفید باشد و نه سیاه، بلکه سبز باشد (هر دو طرف با هم کاذب باشند). اما هم زمان نمی تواند هم سفید و هم سیاه باشد (هر دو طرف با هم صادق باشند). (اگرچه در مثال مناقشه نیست، اما برای افرادی که اشکال می کنند که: پیراهن های دو یا چند رنگ وجود دارد و می شود پیراهنی هم سفید و هم سیاه باشد، می گوئیم: اولاً منظور تک رنگ بودن پیراهن است! و ثانیاً در همان پیراهن های چند رنگ، در یک قسمت هم زمان دو رنگ وجود ندارد.)

قضیه (ب)، منفصل حقیقی است، زیرا هم زمان نمی شود یک فرد هم باسواد (توانایی خواندن و نوشتن) باشد و هم بی سواد (هر دو طرف با هم صادق نیستند) و یا نه باسواد باشد و نه بی سواد (هر دو طرف با هم کاذب نیستند).

قضیه (ج)، منفصل مانعةالرفع است، زیرا امکان دارد هم خورشید و هم زمین حرکت کنند و روز و شب ایجاد شود (هر دو طرف با هم صادق باشند) ولی نمی شود نه خورشید و نه زمین هیچ کدام حرکت نکنند و روز و شب ایجاد شود (هر دو طرف با هم کاذب باشند)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۱۳۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

بررسی گزینه های تست:

گزینه «۱»: حقیقی - حقیقی

گزینه «۲»: حقیقی - مانعةالجمع

گزینه «۳»: حقیقی - انفصال برقرار نیست

گزینه «۴»: انفصال برقرار نیست - حقیقی

نکته: اگر بین دو حالت قضیه شرطی نسبی مثل تساوی یا عموم و خصوص مطلق در نسبت های چهارگانه برقرار باشد اصلاً انفصالی برقرار نیست و نمی توان یک قضیه شرطی منفصله ساخت.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۱۳۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

در قضیه منفصل غیر قابل جمع در کذب، هر دو طرف نمی توانند کاذب باشند. پس می توان از کذب یک طرف، صدق دیگری را نتیجه گرفت: «اگر غیر غیر ب (= ب)، آنگاه الف» یا «اگر غیر الف، آنگاه غیر ب»

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۸۵ تا ۸۷)

۱۳۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در شرطی متصل، مقدم مستلزم تالی و تالی تابع مقدم است (نه برعکس). یعنی با وجود مقدم می توانیم وجود تالی را نیز نتیجه بگیریم (از وضع مقدم وضع تالی را نتیجه بگیریم) و در صورت نبود تالی نبود مقدم را نیز نتیجه بگیریم (از رفع تالی رفع مقدم را نتیجه بگیریم). اما دو حالت رفع مقدم و وضع تالی مغالطه محسوب می شوند.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

۱۳۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

اگر تالی عین مقدمه دوم باشد یا مقدمه دوم عین تالی باشد، مغالطه وضع تالی رخ داده است.

مثال: مقدمه اول: اگر الف آنگاه ب؛ مقدمه دوم: ب؛ نتیجه: الف (نامعتبر)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۱)

۱۳۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در انفصال حقیقی هر دو قضیه هم زمان کاذب و هم زمان صادق نیستند؛ بنابراین اگر یک طرف کاذب باشد (کذب ف یا همان صدق غیرف) طرف دیگر حتماً صادق است (صدق ب).

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۲ و ۹۳)

۱۳۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

صورت بندی منطقی این مغالطه بدین صورت است: اگر کسی نویسنده باشد (مقدم) آنگاه انسان است (تالی). فرد بی سواد انسان است (وضع تالی) •• فرد بی سواد نویسنده است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

۱۳۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

این قیاس، یک قیاس انفصالی حقیقی است و در آن از اثبات یک طرف نفی طرف دیگر به دست آمده است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۲)

۱۴۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

مقدمه دوم اگر سالبه باشد و مقدم هم سالبه باشد از وضع مقدم، وضع تالی نتیجه می شود. اگر مقدمه دوم سالبه باشد و تالی موجه باشد از رفع تالی، رفع مقدم نتیجه می شود.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۰ تا ۹۳)

از طرفی:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

$$\Rightarrow 4t = (1-2t) + (1-3t) - t$$

$$\Rightarrow 4t = 2 - 6t \Rightarrow 10t = 2 \Rightarrow t = \frac{1}{5}$$

$$P(A) = 1 - 2t \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{2}{5} = \frac{3}{5}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

۱۴۹- گزینه «۴»

(امیر زائرروز)

در حالت کلی $5+6$ شیء داریم که جایگشت آن‌ها برابر است با:

$$n(S) = (6+5)! = 11!$$

برای محاسبه تعداد حالات مطلوب ابتدا کتاب‌های ریاضی را جایگشت می‌دهیم که می‌شود $6!$. در طرفین کتاب‌های ریاضی و نیز مابین آن‌ها در مجموع 7 جای خالی ایجاد می‌شود که از بین آن‌ها 5 جای خالی انتخاب کرده و کتاب‌های شیمی را به $5!$ جایگشت در آن‌ها قرار می‌دهیم. در این صورت قطعاً هیچ دو کتاب شیمی در کنار هم قرار نخواهند گرفت. داریم:

$$\text{تعداد حالات مطلوب} = 6! \times \binom{7}{5} \times 5! = 6! \times 5! \times 21$$

$$\Rightarrow P(\text{مطلوب}) = \frac{6! \times 5! \times 21}{11!} = \frac{5! \times 21}{11 \times 10 \times 9 \times 8 \times 7}$$

$$= \frac{5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 3 \times 7}{11 \times 10 \times 9 \times 8 \times 7} = \frac{1}{22}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۴)

۱۵۰- گزینه «۴»

(امیر زائرروز)

پیشامد آن‌که نه A رخ دهد و نه B یعنی $(A \cup B)'$ ابتدا $P(A \cup B)$ را حساب می‌کنیم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) = \frac{1}{3} + \frac{3}{4} - \frac{1}{6}$$

$$= \frac{4+9-2}{12} = \frac{11}{12}$$

از طرفی:

$$P((A \cup B)') = 1 - P(A \cup B) = 1 - \frac{11}{12} = \frac{1}{12}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۵۱- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا علویان)

رمان شمس و طغرا به قلم محمدباقر میرزاخسروی، منشآت اثری از قائم‌مقام فراهانی و شمس‌الدین و قمر نوشته میرزا حسن‌خان بدیع است.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۵۲- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا علویان)

محمدتقی بهار در سبک خراسانی (نه عراقی) و با زبانی حماسی شعر می‌سرود.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶، ۱۷ و ۲۰)

۱۵۳- گزینه «۴»

(کتاب‌آبی)

نثر دهخدا ساده و عامیانه است و عبارت گزینه «۴» این ویژگی را ندارد. دیگر گزینه‌ها با استفاده از اصطلاحات رایج در زبان عامه، به محاوره نزدیک شده‌اند و دشواری خاصی در آن‌ها دیده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۲۱)

۱۵۴- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

این بیت، در وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» سروده شده است که وزنی ناهمسان به‌شمار می‌آید.

وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن (همسان دولختی)

گزینه «۲»: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن (همسان دولختی)

گزینه «۴»: مفتعلن مفتعلن فاعلن (همسان تک‌پایه‌ای)

(علوم و فنون ادبی، (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۵۵- گزینه «۳»

(حسینعلی موسی‌زاده)

چَ گل مَ با / ش کِ هم پو است را کَ فن / سا زی: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فعلن (رکن آخر فع لن است که به دلیل ابدال به فعلن تبدیل شده است).

(علوم و فنون ادبی، (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۵۶- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا علویان)

وزن بیت (الف) «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» از اوزان ناهمسان؛ وزن بیت (ب) «فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن» از اوزان همسان دولختی؛ وزن بیت (ج) «مستفعلن مستفعلن مستفعلن» از اوزان همسان و وزن بیت (د) «مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن» از اوزان ناهمسان می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی، (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۷- گزینه «۴»

(یاسین مهریان)

وزن این بیت، «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» می‌باشد که فاقد رکن «مفعول» است.

وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

گزینه «۲»: مفعول مفاعیلن فعولن

گزینه «۳»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(علوم و فنون ادبی، (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۸- گزینه «۳»

(مسئله موسی زاده)

گزینه «۱»: زبان بسته با مدح پیامبر گویا می‌شود و در مصراع دوم نخل خشک که برای حضرت مریم خرما می‌دهد تلمیح به دو معجزه از آن‌هاست؛ ولی استعاره در بیت دیده نمی‌شود.

گزینه «۲»: «غرقه‌گاه» و «سبزه‌زار» هر دو استعاره از دنیا و «نهنگ» استعاره از شیطان یا حوادث دنیاست؛ ولی تلمیح ندارد.

گزینه «۳»: فرعون و موسی تلمیح به مقابله آن‌ها و «نور روی موسی» استعاره مکنیه است؛ چون روی موسی مانند خورشید یا چیزی شبیه آن تصور شده که نور دارد.

گزینه «۴»: مصراع نخست تلمیح به عبارت حکیمانه «موتوا قبل ان تموتوا: بمیرید پیش از آن که بمیرید» و ادیس تلمیح به زندگی دوباره این پیامبر دارد؛ اما استعاره ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بریع، ترکیبی)

۱۵۹- گزینه «۱»

(یاسین موریان)

بیت، فاقد تضمین است. / «کار» و «یار»، «در» و «سر»: جناس ناهمسان

توضیح نکات درسی:

«تخلص شاعری» را با تضمین اشتباه نگیرید؛ در گزینه‌های «۱» و «۲»، شاعر نام خود را در انتهای غزل آورده است که در حکم امضایی برای انتهای شعر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فاقد تضمین / فاقد جناس؛ «دل» و «دز» را نمی‌توان دارای جناس دانست، زیرا که اختلاف در دو واج است.

گزینه «۳»: صائب، مصراع دوم را از سعدی تضمین کرده است. / فاقد جناس گزینه «۴»: فاقد تضمین / فاقد جناس؛ توجه داشته باشید که «روان‌ها» در معنای یکسانی به کار رفته‌اند و جناس تام را به وجود نمی‌آورند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع، ترکیبی)

۱۶۰- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

این بیت، به ناخلف بودن فرزند حضرت نوح اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشاره دارد به حدیث «حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا».

گزینه «۲»: اشاره دارد به منصور حلاج و به دار کشیده شدن وی.

گزینه «۳»: اشاره دارد به جنگ «خیبر» / توجه داشته باشید که در قرآن، اشاره مستقیمی به فتح قلعه خیبر توسط حضرت علی (ع) نشده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۶۱- گزینه «۲»

(مسئله رضایی)

«هل» / «یستوی»: برابر هستند (در این جا) (رد سایر گزینه‌ها) / «الذین»: کسانی که / «یعلمون»: می‌دانند (رد گزینه ۱) / «لا یعلمون»: نمی‌دانند (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۶۲- گزینه «۲»

(الله مسیح فواه)

«أما کانَ یعلم»: آیا نمی‌دانست (رد گزینه ۱) / «عندما خُلِق»: هنگامی که خلق شد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فبم یتفاخر»: پس به چه افتخار می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۶۳- گزینه «۱»

(نور امسالی)

«قدر کلّ امرئ»: ارزش هر انسانی (رد سایر گزینه‌ها) / «ما کانَ یحسبُه»: چیزی است که آن را خوب انجام می‌دهد (رد سایر گزینه‌ها) / «للرجال أسماء»: افراد نام‌هایی دارند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «علی الأفعال»: بر اساس کارها (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۶۴- گزینه «۴»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

ترجمه صحیح عبارت در گزینه «۴»: همانا خدا چیزی را که هیچ توانی بدان نداریم به ما تحمیل نمی‌کند!

(ترجمه)

۱۶۵- گزینه «۴»

(نور امسالی)

«گویی»: کأنَّ (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «خشنود ساختن»: إرضاء (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «همه مردم»: جمیع النَّاس / «هدفی است»: غایة / «به دست آورده نمی‌شود»: (فعل مضارع مجهول) لا تُدرک (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۱۶۶- گزینه «۱»

(ممد یحیوان بین- قاتنات)

جمع «جرم»: أجرام است و «جرائم» مفردش: جریمه است.

نکات مهم درسی:

«لا» نفی جنس + اسم نکره به معنای «هیچ...نیست» است و اسلوب «ما ی نفی + حرف جرّ مین + یک اسم نکره» هم به معنای «هیچ ... نیست» می‌باشد.

(واژگان)

۱۶۷- گزینه «۲»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت: گِل (= الطّین) خاک مخلوط شده با آب است!

(واژگان)

۱۶۸- گزینه «۲»

(درویشعلی ابراهیمی)

در گزینه «۲»، «تری» (می‌بینی) فعل مضارع معلوم و «خَلَقُوا» (خلق شده‌اند) فعل ماضی مجهول است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۱۶۹- گزینه «۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، تعداد حروف مشبّهة بالفعل بیشتر باشد. گزینه‌ها را یک به یک بررسی می‌کنیم:

گزینه «۱»: «لعلّ» از حروف مشبّهة است. (دقت کنید «إنّ» بر سر یک فعل آمده است و نمی‌تواند از حروف مشبّهة باشد.)

گزینه «۲»: «أنّ» از حروف مشبّهة است. (دقت کنید «أنّ» بر سر یک فعل آمده است و نمی‌تواند از حروف مشبّهة باشد.)

گزینه «۳»: «إنّ» و «لیت» هر دو از حروف مشبّهة هستند.

گزینه «۴»: در این گزینه حروف مشبّهة وجود ندارد. (دقت کنید «لکنّ» به معنی «برای شما»، یک جار و مجرور است.)

(انواع یملات)

۱۷۰- گزینه «۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

دقت کنید:

اسم حروف مشبّهة بالفعل همیشه منصوب است و با علامت‌های (ـُ، ین، ین) ظاهر می‌شود، اما خبر حروف مشبّهة بالفعل همواره مرفوع است، و اگر یک اسم باشد، با علامت‌های (ـُ، ان، ون) ظاهر می‌شود.

در گزینه «۳»، «هذین» اسم (لیت) و منصوب است که به درستی آمده است، اما «مُتمسکین» خبر (لیت) است و باید مرفوع باشد؛ بنابراین به صورت «مُتمسکان» صحیح است.

(انواع یملات)

عربی، زبان قرآن (۳) - سؤال‌های «آشنا»

۱۷۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

«لا یحزّنک»: نباید تو را غمگین کنند (رد سایر گزینه‌ها) / «الذین یسارعون»: کسانی که شتاب می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فی الکفر»: در کفر (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۷۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

«یزعم»: (در این جا) گمان می‌کنند / «قاموا یواجبائهم»: تکالیفشان را انجام داده‌اند (رد گزینه ۳) / «أمّامٌ أولادهم»: در برابر فرزندان‌شان / «کم تتحقّق»: محقق نشده است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «غایبهم»: هدفشان (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۷۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

«إنّ»: همانا، قطعاً / «یحبّ»: دوست دارد (رد گزینه ۳؛ بیشتر اضافی است) / «الذین یقاتلون»: کسانی که پیکار می‌کنند (رد گزینه ۳) / «فی سبیله»: در راه او (رد گزینه ۴) / «صقاً»: صف در صف، صف کشیده / «کأنّهم بُنیان مَرصوص»: گویی آنان ساختمان‌ی (بنایی) استوار هستند (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۷۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

«لیتکم»: ای کاش شما (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «تتعلّمون»: بیاموزید، یاد بگیرید (رد گزینه ۳) / «من أبیکم»: از پدرتان (رد گزینه ۳) / «أن لا تخافوا»: که نترسید (رد گزینه ۳) / «مشکلة»: (اسم نکره) مشکلی (رد گزینه‌های

۱ و ۲) / «قد تحدّث»: (قدّ + فعل مضارع ← گاهی، شاید) گاهی پیش می‌آید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لکم»: برایتان

(ترجمه)

۱۷۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

«لا خیرَ»: (اسلوب لافی جنس) هیچ خیری نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فی علمٍ»: در دانشی که (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لا ینتفعُ به»: (فعل مجهول) از آن سود برده نمی‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / «فعلینا أن نعملَ»: پس (باید) عمل کنیم / «بما تعلّمنا»: به چیزی که آموختیم

(ترجمه)

۱۷۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

«إنّ» تمام جمله را مورد تأکید قرار می‌دهد، بنابراین قید تأکید در ابتدای جمله می‌آید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قید تأکید در ابتدای جمله می‌آید (بی‌گمان فخر برای انسانی است که ...)

گزینه «۳»: «قطعاً» در ابتدای جمله می‌آید (قطعاً مردم از کنار ...)

گزینه «۴»: «بدون شک» در ابتدای جمله می‌آید (بدون شک شاخه‌های برخی درختان ...)

(ترجمه)

۱۷۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ترجمه: کاش من درس را رها کرده بودم تا در امتحان قبول شوم! (نادرست)

سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر صلح در دنیا مستقر گردد، همه در امنیت زندگی می‌کنند!

گزینه «۳»: هیچ ابری در آسمان نیست، پس باران یا برفی نمی‌بارد!

گزینه «۴»: گویی قناعت، گنجی است که هیچ‌گاه پایان نمی‌یابد!

(مفهوم)

۱۷۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

صورت سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن «تشبیه» به کار رفته است. در گزینه «۲»، «کأنّ» از حروف مشبّهة بالفعل است که معنای «مثل این‌که، مانند، گویی» می‌دهد و عموماً معنای تشبیه ایجاد می‌نماید.

ترجمه گزینه «۳»: «گویی قلب‌های همه دشمنانمان، قطعه‌هایی از آهن و مس است!»

(انواع یملات)

۱۷۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

ضمیر «کب» متناسب با صیغه مفرد مؤنث مخاطب است، بنابراین باید در جای خالی دوم، فعل مضارع به همین صیغه و به شکل «تجاهدین» بیاید.

(انواع عملیات)

۱۸۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

در این گزینه، «لا» بر سر اسم نکره آمده و از نوع نفی جنس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه لا قبل از فعل مضارع دوم شخص و در ابتدای جمله آمده است پس از نوع ناهیه می‌باشد.

گزینه «۲»: در این گزینه لا معنای «نه» می‌دهد و نفی جنس نمی‌باشد.

گزینه «۳»: در این گزینه لا قبل از فعل مضارع و در وسط جمله آمده است و فعل مضارع را منفی نموده است پس از نوع نافی می‌باشد.

(انواع عملیات)

فلسفه دوازدهم

۱۸۱- گزینه «۳»

(معمد رضایی بقا)

اینکه هستی و چیستی دو مفهوم از یک چیزند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک موجودند که با هم ترکیب یا جمع شده‌اند.

وجود، وجه مشترک موجودات است و ماهیت، وجه اختصاصی آن‌ها.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۸۲- گزینه «۱»

(معمد رضایی بقا)

حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» با حمل «وجود» بر «انسان»، کاملاً متفاوت است و چون «حیوان ناطق» همان حقیقت و ذات انسان است، حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» به دلیل نیاز ندارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۵)

۱۸۳- گزینه «۲»

(معمد رضایی بقا)

ابن سینا با توجه خاص به بحث «مغایرت وجود و ماهیت»، آن را مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار داد. این نظر، پایه یکی از برهان‌های ابن سینا در اثبات وجود خدا به نام برهان «وجوب و امکان» نیز می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۶)

۱۸۴- گزینه «۳»

(معمد رضایی بقا)

یکی از فیلسوفان بزرگ اروپا به نام «توماس آکوئیناس» که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای فراوانی در آنجا شد. او که در قرن ۱۳ میلادی زندگی می‌کرد، فلسفه‌ای را در اروپا پایه‌گذاری نمود که بیشتر متکی بر دیدگاه‌های ابن سینا و تا حدودی «ابن رشد»، دیگر فیلسوف مسلمان بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۸۵- گزینه «۱»

(معمد رضایی بقا)

مجموع زوایای مثلث برابر دو قائمه، یعنی ۱۸۰ درجه است. پس قضیه ذکر شده امتناعی است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه ۱۰)

۱۸۶- گزینه «۴»

(معمد رضایی بقا)

از میان فیلسوفان اروپایی، دکارت معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید و جزء اصول اولیه‌ای است که انسان آن را به‌طور فطری درک می‌کند؛ یعنی هر انسانی، با درکی از رابطه علیت متولد می‌شود و درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد؛ زیرا پذیرش و قبول این رابطه، مقدمه و پایه هر تجربه و آموزشی است. البته یافتن مصداق‌های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۶)

۱۸۷- گزینه «۳»

(معمد رضایی بقا)

رابطه وجودبخشی میان علت و معلول را «رابطه علیت» می‌گویند. پس، رابطه علیت رابطه‌ای وجودی است که در آن، یک طرف (علت) به طرف دیگر (معلول) وجود می‌دهد. کلمه «چرا» بازتابی از درک همین رابطه در ذهن انسان‌هاست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۱۸۸- گزینه «۲»

(معمد رضایی بقا)

دیوید هیوم معتقد است که انعکاس ذهنی یا تداعی علیت چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی و پشت سر هم آمدن پدیده‌ها نیست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۷)

۱۸۹- گزینه «۳»

(معمد رضایی بقا)

وقتی می‌گوییم رابطه ماهیت «انسان» با «وجود»، یک رابطه امکانی است، منظور این است که انسان می‌تواند باشد و می‌تواند نباشد. آنگاه که وجود برای انسان به واسطه علت‌هایش ضروری می‌شود و موجود می‌گردد، واجب‌الوجود بالغیر نامیده می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۹۰- گزینه «۴»

(معمد رضایی بقا)

حمل فرد بودن بر عدد شش، محال و ممتنع است. پس قضیه اول، رابطه امتناعی است. حمل چوبی بودن بر نیمکت‌های کلاس ما، امکان دارد. پس قضیه دوم، رابطه امکانی است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

تلاشی در مسیر موفقیت

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

 www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://www.toranjbook.net)

 [ToranjBook_Net](https://www.toranjbook.net)